

Talousarvion 2027 valmisteluperiaatteet
6158/02.00.00/2026

Aluehallitus 01.09.2026 § 177

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus hyväksyy talousarvion 2027 valmisteluperiaatteet seuraavasti:

- Toiminnan ja talouden uudistusohjelmaa toteutetaan taloussuunnittelukaudella 2027–30
 - Talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien oltava kokonaisuutena ylijäämäinen.
 - Talouden oltava tasapainossa vuoden 2029 loppuun mennessä.
 - Taloussuunnitelmavuodet valmistellaan valtionrahoituksen osalta VM:n painelaskelmien mukaisiksi.
 - Vuoden 2027 talousarvio valmistellaan 9,3 M€ ylijäämäiseksi.
 - Konserni/osakkuusyhtiöiden talousarviomuutoksien vaikutukset hyvinvointialueelle saavat olla enintään hyvinvointialueen toimintakulujen kasvun suuruisia.
- ** Lisäksi toiminnan merkittävät muutokset on mahdollista huomioida talousarviovalmistelussa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaisesti aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Lain mukaan taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Kesäkuun 2026 alusta hyvinvointialuelakiin

on lisätty väliaikainen 115 a §, joka mahdollistaa alijäämän kattamismääräajan jatkamisen tiettyjen edellytysten täytyessä.

Alijäämän kattamismääräaikaa on mahdollista jatkaa vuoden 2027, 2028 tai 2029 loppuun, jos:

- 1) määrääajan jatkaminen on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi;
- 2) kertynyt alijäämä on katettavissa jatkettussa määrääajassa; ja
- 3) hyvinvointialueella on aluevaltuuston hyväksymä suunnitelma kertyneen alijäämän kattamiseksi viipymättä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 9.6.2026 kokouksessaan hyväksynyt, että alijäämän kattamiskauden jatkamista haetaan vuoden 2029 loppuun ja tehnyt vastaavan talousarviomuutoksen vuosille 2026–29. Lisäksi aluevaltuusto hyväksyi toimeenpantavissa olevan ja riittävän yksilöidyt keinot sisältävän alijäämän kattamissuunnitelman taloudellisine vaikutuksineen. Hakemus alijäämän kattamisesta on lähetetty VM:lle kesäkuussa 2026, hakemuksen käsittelyprosessi on parhaillaan käynnissä ministeriössä.

Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Vuoden 2027 talousarvion sisäinen valmistelu on aloitettu toukokuussa 2026, kun valtion ennakollinen rahoituslaskelma vuoden 2027 rahoituksesta tuli hyvinvointialueiden tietoon. Ennakollisen rahoituslaskelman mukaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2027 rahoitus on 892,8 milj. euroa. Rahoitus on kasvamassa vuoden 2026 rahoituksesta 11,9 milj. euroa. Laskelmat pitävät sisällään 183,1 milj. euron rahoituksen vähentämisen hyvinvointialueilta vuoden 2027 tehtävämuutoksien perusteella sekä 425,5 milj. euron vähennyksen jälkikäteistarkistuksen vuosittaisen muutoksen takia. Vuoden 2027 valtionrahoitukseen on odotettavissa vielä tarkennuksia syys/lokakuussa 2026. Valmistelussa olevan talousarvio ja taloussuunnitelmavuodet on täsmäytetty ministeriöön lähetetyn alijäämän kattamissuunnitelman kanssa.

Valmisteluperiaatteiksi ovat valmistelun myötä valikoituneet vuoden 2027 talousarvion tulostavoite, ennustetun alijäämän kattamisaikataulu, taloussuunnitelmavuosien valmistelussa käytettävä valtionrahoituksen määrä, konserni/osakkuusyhtiöiden ohjeistus sekä toiminnan ja talouden uudistusohjelman toteuttaminen.

Hallintosäännön mukaan toimielimet voivat halutessaan antaa lausuntoja painopisteistä talousarvion valmistelua varten. Toimielimet ovat toimittaneet omat esityksensä painopisteistä aluehallitukselle ja ne on käsitelty elokuun aluehallituksen kokouksessa.

Konserni/osakkuusyhtiöiden talousarviomuutoksien vaikutukset hyvinvointialueelle saavat olla enintään hyvinvointialueen vuoden 2027 talousarviossa olevien toimintakulujen kasvun suuruisia, jonka arvioidaan tällä hetkellä olevan 0,9 prosentin tasolla. Tämä linjaus koskee myös yhtiöiden välistä talousarviovalmistelua. Merkittävässä toiminnallisissa muutoksissa on yhteisesti neuvotellen mahdollista poiketa toimintakulujen kasvun määrästä.